

“suntarbetsliv

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen

Charlotte Wiberg Wikholm
verksamhetsutvecklare

Agenda

- Om friskfaktorn "Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen"
- Demo av SAM-verkstan
- Prova på: chef och skyddsombuds samarbete
- Frågor
- Medskick

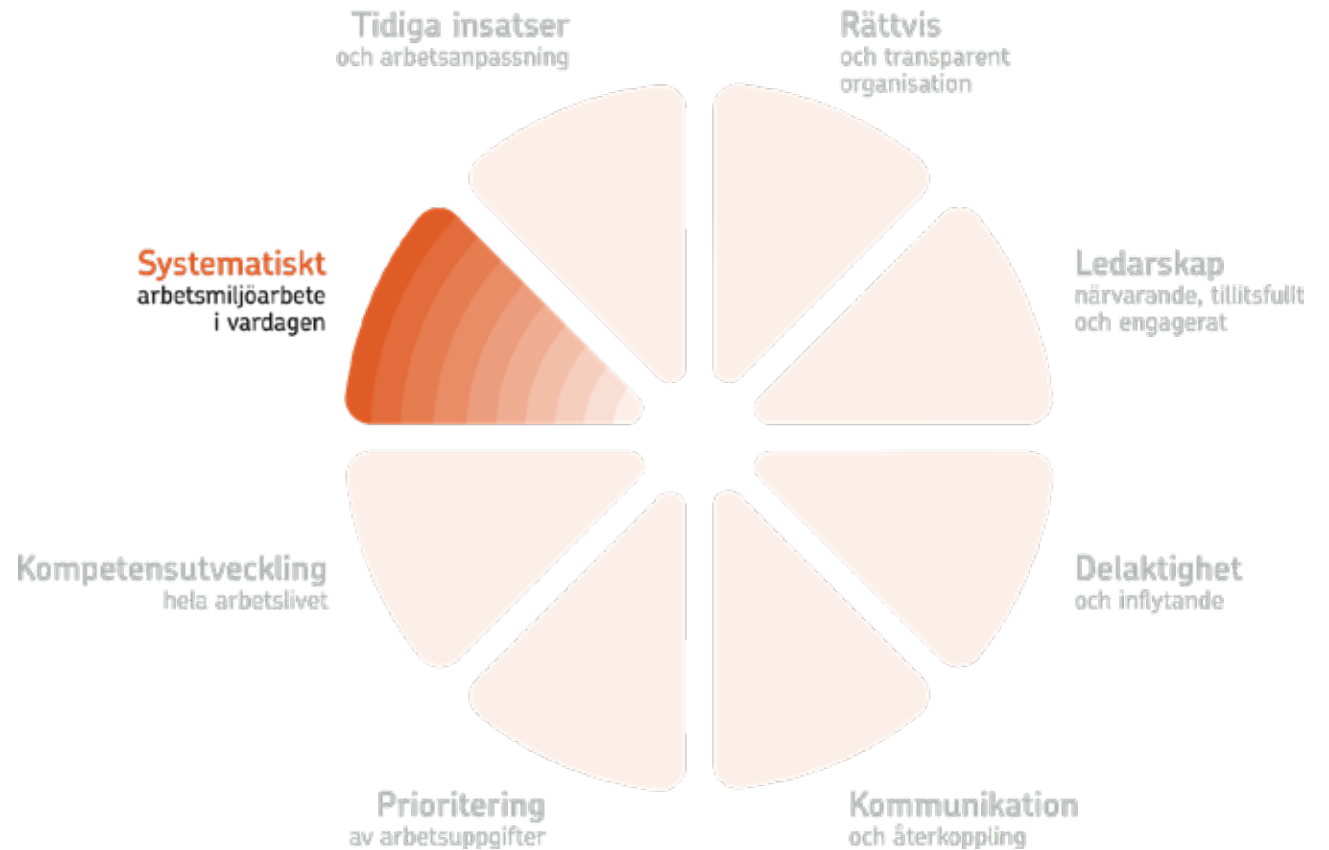

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en del av det dagliga arbetet och verksamhetsutvecklingen.

Det är rutin att löpande bedöma risker för ohälsa och olycksfall samt att reflektera över vad som fungerar bra på arbetsplatsen.

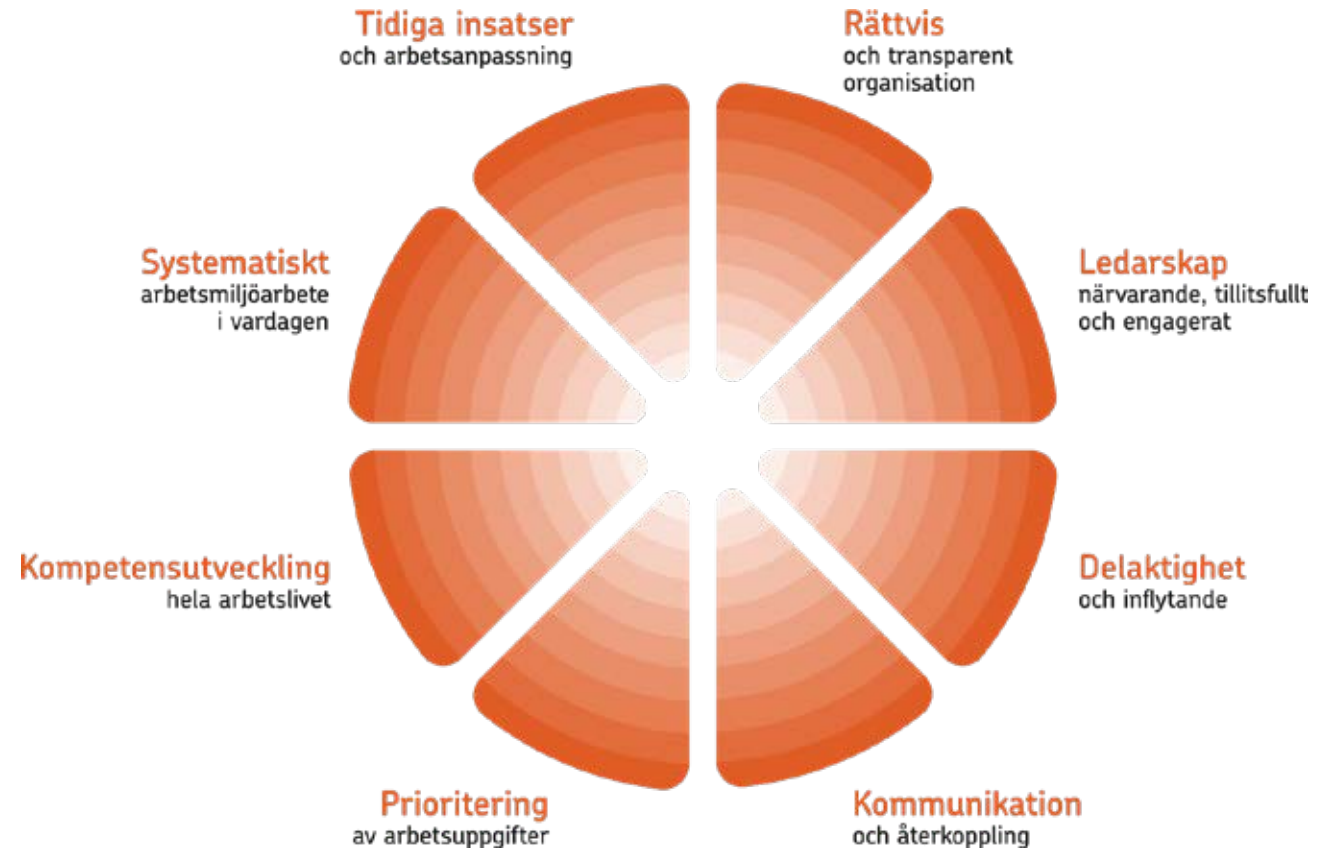
Åtgärder för att förebygga risker och främja en god arbetsmiljö utförs och följs upp. Verksamheten förbättras ständigt genom dialog och samverkan.

Friskfaktorer

Målbild

En organisation där det finns organisatoriska förutsättningar för starka friskfaktorer.

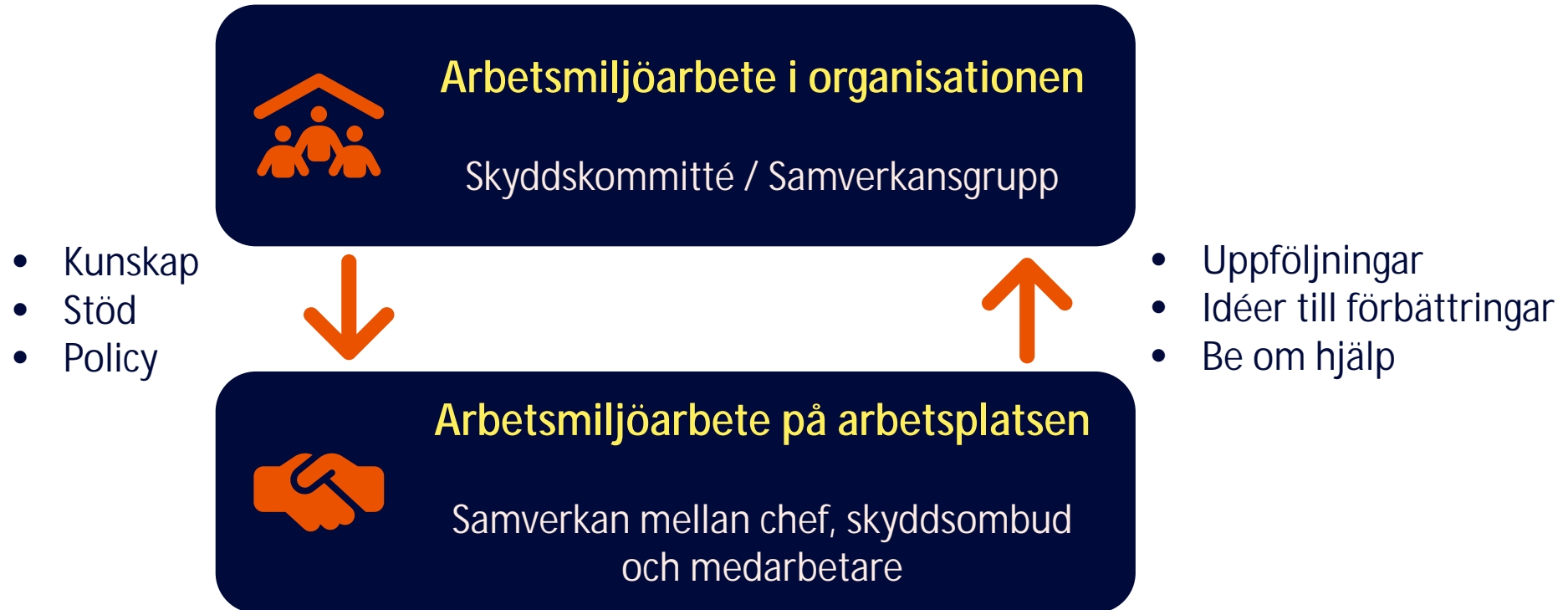
Om systematiskt arbetsmiljöarbete

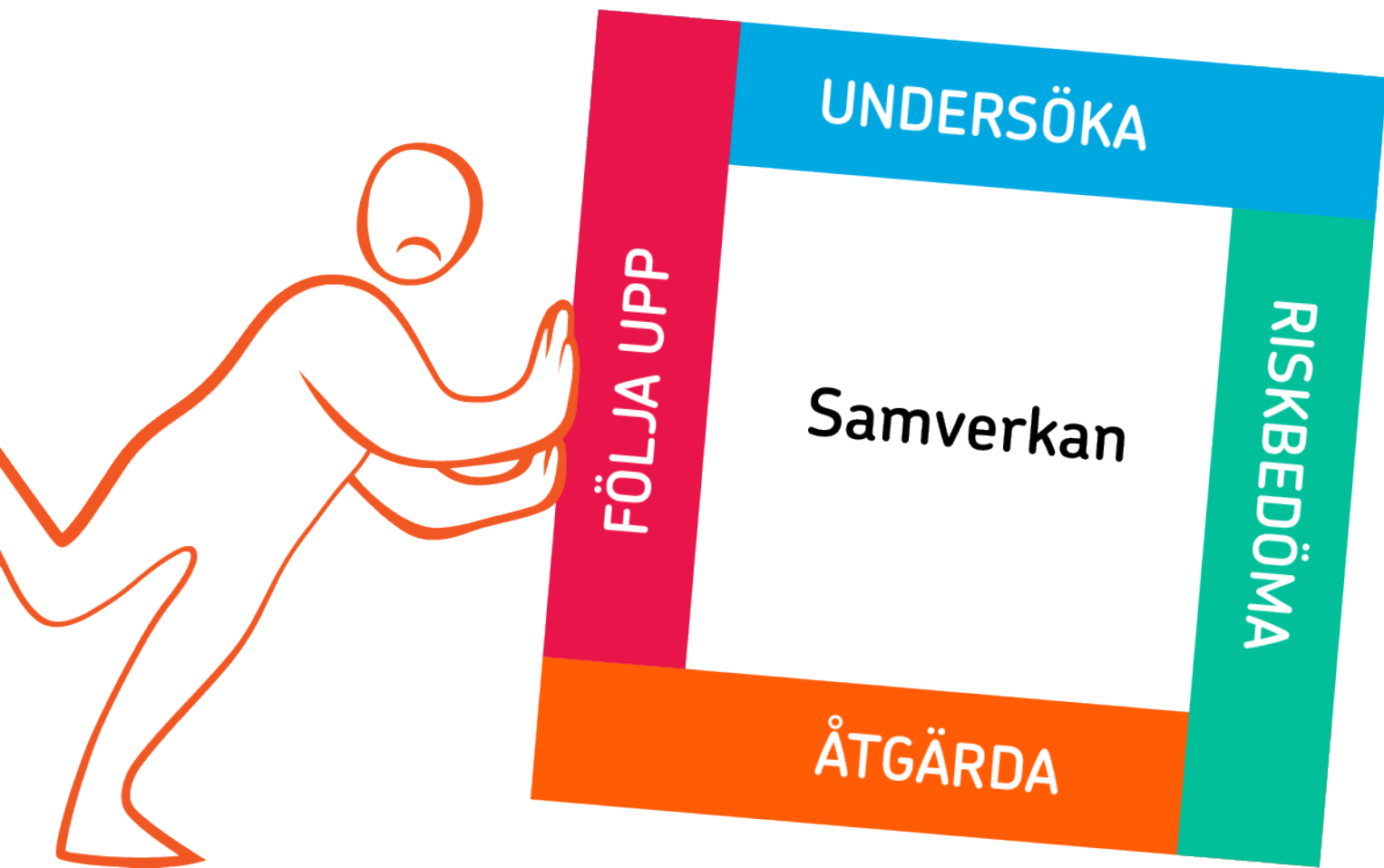
Ett obligatoriskt arbetssätt

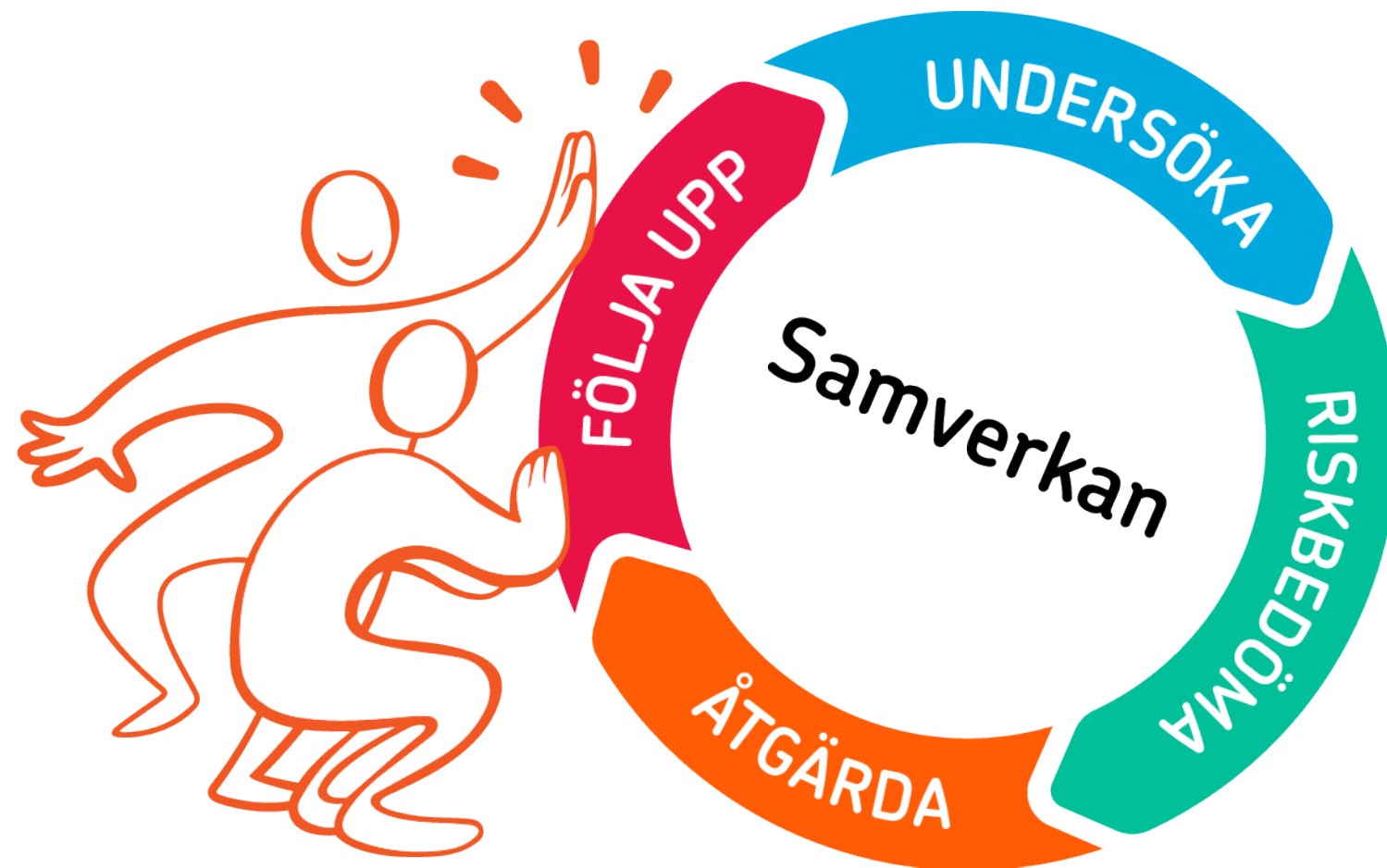
Om systematiskt arbetsmiljöarbete

Samverkanssystemet

“suntarbetsliv

Vinster med SAM för dig i din roll

Chefen

- Möjlighet att se och åtgärda problem tidigt
- Minskad arbetsbelastning och stress
- Stärkt ledarskap när omsorg om medarbetarna visas
- Beredd vid förändringar och kriser

Skyddsombudet

- Bättre förutsättningar att utföra sitt uppdrag
- Delta aktivt i förebyggande åtgärder
- Ökat inflytande
- Förbättrade relationer

Medarbetaren

- Arbetsmiljö att trivas och växa i
- Ökad säkerhet
- Ökad delaktighet à motivation och engagemang
- Utveckla verksamheten
- Bättre fysisk och psykisk hälsa

SAM-verkstan

Chefens och skyddsombudets gemensamma verktyg

[Länk till SAM-verkstan](#)

“suntarbetsliv

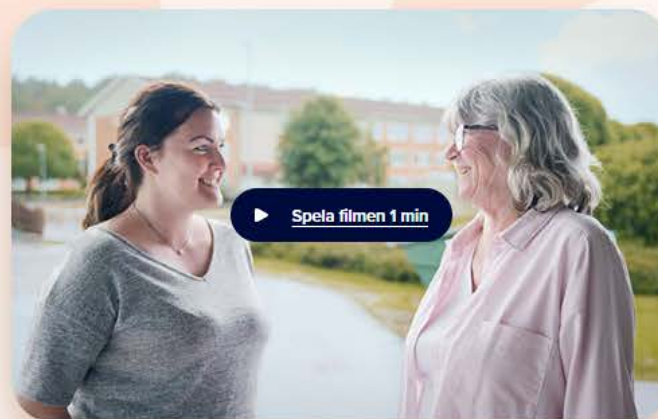
Start

Välkommen till SAM-verkstan

Få snurr på arbetsmiljöarbetet tillsammans!

SAM-verkstan är chefens och skyddsombudets gemensamma verktyg för att få i gång det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) i vardagen.

Arbetsmiljöarbete kan upplevas som komplext och omfattande. Många vet vad som ska göras men inte riktigt hur. I SAM-verkstan kan chef, skyddsombud och medarbetare jobba praktiskt med aktiviteter för att göra det systematiska arbetsmiljöarbetet till en del av vardagen. Då börjar SAM-hjulet att snurra vilket skapar goda förutsättningar för bättre arbetsmiljö och kvalitet i verksamheten.

Använd SAM-verkstan för att:

Stärka chefen och skyddsombudets samarbete

Engagera fler i arbetsmiljöarbetet

Kartlägga och utveckla ert SAM-arbete

Få mer struktur och fart i arbetsmiljöarbetet

Göra arbetsmiljöarbetet levande i vardagen

Få inspiration för varje steg i SAM-hjulet

Fem delar att välja bland

Chef och skyddsombud

Uppstart - vårt samarbete

I den här aktiviteten fokuserar ni på ert samarbete. Den passar både för er chefer och skyddsombud som är nya för varandra och för er som redan har ett samarbete.

Tidsåtgång: ca 60 min

Medarbetare

Involvering - allas bidrag

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Chef och skyddsombud

Kartläggning - SAM-ronden

I den här aktiviteten ser chef och skyddsombud över hur arbetsmiljöarbetet på er arbetsplats fungerar och kan utvecklas i vardagen.

Tidsåtgång: ca 60 - 90 min

Chef och skyddsombud

Genomförande - inspiration

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

Chef och skyddsombud / medarbetare

Uppföljning och lärande

Här får ni stöd i att följa upp hur det går och hur ni mår både enligt era handlingsplaner och löpande i det dagliga arbetet.

Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min

Fem delar att välja bland

Chef och skyddsombud

Upptart - vårt samarbete

I den här aktiviteten fokuserar ni på ert samarbete. Den passar både för er chefer och skyddsombud som är nya för varandra och för er som redan har ett samarbete.

Tidsåtgång: ca 60 min

10 min

Introduktion - vilka vi är

En introduktion till varandra och till verksamheten. Detta är en viktig del av samarbetet och hjälper till att bygga upp ett gott samarbete.

• Introduktion till varandra

10 min

Kartläggning - tillika meddelanden

En kartläggning av verksamheten och tillika meddelanden. Detta hjälper till att identifiera risker och behov av åtgärder.

• Kartläggning tillika meddelanden

10 min

Samordningsplanering - samordning

En samordningsplanering av verksamheten och tillika samordning. Detta hjälper till att identifiera behov av åtgärder och samordna arbetet.

• Samordningsplanering tillika samordning

10 min

Uppföljning och utvärdering

En uppföljning och utvärdering av verksamheten och tillika utvärdering. Detta hjälper till att identifiera behov av åtgärder och utvärdera arbetet.

• Uppföljning tillika utvärdering

SAM-verkstan

Uppstart – vårt samarbete

 För chef och skyddsombud

 Ca 60 min

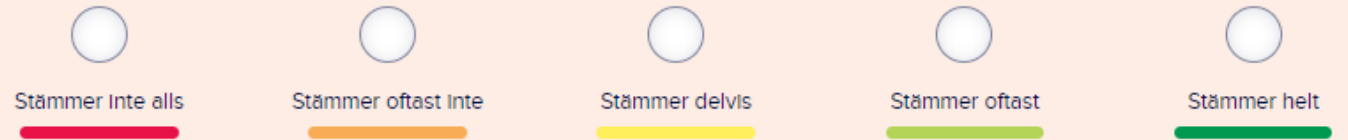
Situationer:

- Ny chef / skyddsombud
- Vill utveckla och stärka samarbetet
- Just gått grundläggande arbetsmiljöutbildning

suntarbetsliv

Uppstart

Vi träffas regelbundet för att stämma av läget och planera arbetsmiljöaktiviteter.

Kom tillsammans fram till hur ni vill göra! Välj bland förslag och/eller skriv egna anteckningar.

Välj bland förslag

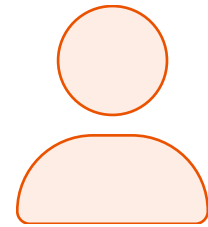
- Boka in träffar inför arbetsplatsträffar/personalmöten och planera gemensamt.
- Ha avstämningar i början eller slutet på arbetspass. Använd förbättringstavla som stöd vid behov.
- Boka in kvartalsvisa möten för att gå igenom helheten. Använd årshjul för SAM och handlingsplaner som underlag.
- Ha som rutin att alltid boka in ett möte inför förändringar i verksamheten.
- Se till att det finns tid och ersättare för skyddsombud vid planerade aktiviteter.

Plats för egna anteckningar

Skriv text här

”

Bra att det är uppgifter för båda parterna, det är inte en pekpinne åt något håll utan ett samarbete.

Skyddsombud
Karlstads kommun

Fem delar att välja bland

Medarbetare

Samarbete - ett gemensamt mål

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Involvering - allas bidrag

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Kartläggning - SAM-verkstan

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Samverkan - inspiration

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Medarbetare

Uppföljning och utvärdering

Här jobbar hela arbetsgruppen med vad systematiskt arbetsmiljöarbete är och hur alla kan bidra i vardagen. Aktiviteterna genomförs vid ett eller två tillfällen.

Tidsåtgång: ca 30 min + ca 60 min

Involvering – allas bidrag

Del 1: SAM och allas bidrag

 För medarbetare

 Ca 30 min

Situationer:

- APT med tema arbetsmiljö
- Öka kunskapen om arbetsmiljöarbete

Självreflektion

Reflektionen genomförs enskilt och resultatet är bara ditt. Om du vill kan du ta med dig tankarna till ett samtal med din chef och/eller ditt skyddsombud.

 Tidsåtgång: Cirka 15 min

läge

Hur bidrar du?

Hur bidrar jag till att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på min arbetsplats? Ta ställning till de olika påståendena genom att kryssa i grönt, gult, eller rött. Om inget svarsalternativ passar kan du lämna fältet tomt.

Undersök tillsammans

1 / 14

Jag deltar aktivt på arbetsplatsträffar

Gör jag sällan

Gör jag ibland

Gör jag ofta

2 / 14

Jag berättar om min arbetsmiljö i samtal med min chef

Gör jag sällan

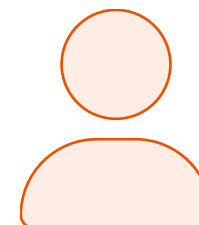
Gör jag ibland

Gör jag ofta

”

Fick mig att tänka till och att jag fick förståelse att jag kan påverka.

Medarbetare, förskola
Sundsvalls kommun

Involvering – allas bidrag

Del 2: SAM som metod

 För medarbetare

 Ca 60 min

Situationer:

- APT med tema arbetsmiljö
- Öka kunskapen om SAM i vardagen

1. Ta fram konkreta förslag

Hur kan vi få in alla stegen i SAM-hjulet i det dagliga arbetet?

- Kom på förslag – Skriv ner arbetssätt som ni redan har idag som ni vill utveckla/göra mer av eller kom på helt nya förslag.
- Inspireras av tipsen!

Tips

Undersöka

- Ha incheckningar på möten, ex. Vad gjorde vi bra? Vad kan vi förbättra?
- Komma fram till teman som vi undersöker och jobbar med under året, ex. återhämtning, hot och våld, ergonomi.
- Delta vid skyddsronder och andra undersökningar av arbetsmiljön.

Åtgärda

- Arbeta i mindre grupper med åtgärder i handlingsplanen.
- Arbeta regelbundet med förbättringar i vardagen.
- Berätta för varandra om åtgärder som vi genomfört i vardagen.

2. Välj ut det bästa förslaget

- Kom överens i gruppen om vilket som är ert favoritförslag.
- Skriv ner det och ta med till nästa steg.

Riskbedöma

- Prata tillsammans om hur och när vi gör riskbedömningar i vardagen.
- Göra dagliga/veckovisa bedömningar av vår arbetsmiljö. Använda en metod som visuellt visar om vår bedömning är grön, gul eller röd.
- Lära oss mer om riskbedömning, sannolikhet och konsekvens.

Följa upp

- Gå igenom handlingsplaner gemensamt. Har åtgärderna haft rätt effekt?
- Utvärdera tillsammans hur nya arbetssätt har fungerat.
- Uppmärksamma förbättringar som gjorts.

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

Grupp

Grupp - ett samarbete
I denna aktivitet får du och dina kollegor diskutera och utveckla ert samarbete i gruppen.
➤ [Läs mer](#)

Grupp

Grupp - ett samarbete
I denna aktivitet får du och dina kollegor diskutera och utveckla ert samarbete i gruppen.
➤ [Läs mer](#)

Chef och skyddsombud

Kartläggning - SAM-ronden

I den här aktiviteten ser chef och skyddsombud över hur arbetsmiljöarbetet på er arbetsplats fungerar och kan utvecklas i vardagen.

🕒 Tidsåtgång: ca 60 - 90 min

Grupp

Samarbete - inspiration
I denna aktivitet får du och dina kollegor diskutera och utveckla ert samarbete i gruppen.
➤ [Läs mer](#)

Grupp

Utveckling och utvärdering
I denna aktivitet får du och dina kollegor diskutera och utveckla ert samarbete i gruppen.
➤ [Läs mer](#)

Kartläggning – SAM-ronden

 För chef och skyddsombud

 Ca 60-90 min

Situationer:

- Vill ta tempen på arbetsmiljöarbetet
- Inför planering av årets arbetsmiljöarbete

Vi följer regelbundet upp genomförda åtgärder/insatser

X Stäng

 Tips

- Använd handlingsplanen som ett verktyg för att hålla koll och följa arbetet.
- Återkoppla status för åtgärder i handlingsplanen. Vilket arbete pågår? Vad är avslutat? Vad är planerat framåt?
- Följ upp åtgärder för att se om de haft önskad effekt, gärna tillsammans med arbetsgruppen.
- Utvärdera hur ni arbetade för att genomföra åtgärderna.
- Gör årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet.
- Sakerställ att samverkansgrupp/skyddskommitté och ledning får den information de behöver.

Stämmer inte alls

Stämmer oftast inte

Stämmer till viss del

Stämmer oftast

Stämmer helt

Vi utvecklar vår kompetens för att få en bättre arbetsmiljö

 Tips

Stämmer inte alls

Stämmer oftast inte

Stämmer till viss del

Stämmer oftast

Stämmer helt

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

1

Utvärdering - utvärdering

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

➔

2

Utvärdering - utvärdering

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

➔

3

Utvärdering - utvärdering

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

➔

Chef och skyddsombud

4

Genomförande - inspiration

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

➔

5

Utvärdering - utvärdering

Här finns fyra startpaket som innehåller digitala verktyg och artiklar som ger er konkret stöd när ni ska undersöka, riskbedöma, åtgärda och följa upp arbetsmiljön.

➔

Genomförande - inspiration

För chef och skyddsombud

Situationer:

- Ska göra något i arbetsmiljöarbetet

Startpaket för att komma igång

Startpaket: Undersöka

"Vi tar reda på hur det ser ut så att alla ser samma sak"

Startpaket: Riskbedöma

"Vi riskbedömer för att kunna förebygga ohälsa och olyckor"

Startpaket: Åtgärda

"Vi åtgärdar för en utvecklande, trygg och riskfri arbetsmiljö"

Startpaket: Uppföljning och lärande

"Vi följer upp och delar erfarenheter för att utveckla verksamheten"

Artiklar - så kan ni göra

Läs och lär dig mer om några vanliga arbetsmiljöbegrepp.

 [Vad är systematiskt arbetsmiljöarbete?](#)

 [Vad är arbetsmiljö?](#)

 [Vad är arbetsmiljölagen?](#)

Verktyg

Verktyg för ledning, styrning och stöd för SAM

 [Hur kan HR ge stöd i arbetsmiljöarbetet](#)

 [Styrelsen och politiker spelar roll för arbetsmiljöarbetet](#)

 [Stöd till lokala samverkansavtal](#)

SAM-verkstan

Fem delar att välja bland

- 1. Utvärdering - utvärdering**
Här får ni stöd i att utvärdera och förbättra ert arbetsmiljöarbete.
Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min
- 2. Utvärdering - utvärdering**
Här får ni stöd i att utvärdera och förbättra ert arbetsmiljöarbete.
Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min
- 3. Kartläggning - SAM-verkstan**
Här får ni stöd i att kartlägga och förbättra ert arbetsmiljöarbete.
Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min
- 4. Samordningsarbete - samordningsarbete**
Här får ni stöd i att samordna och förbättra ert arbetsmiljöarbete.
Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min
- 5. Uppföljning och lärande**
Här får ni stöd i att följa upp hur det går och hur ni mår både enligt era handlingsplaner och löpande i det dagliga arbetet.
Tidsåtgång: ca 30 min + från 10 min

Uppföljning och lärande

Del 1: Följ upp åtgärder

 För chef och skyddsombud

 Ca 30 min

Situationer:

- Ska följa upp åtgärd i arbetsmiljön

1/5

Beskriv genomförd åtgärd eller insats

Hämta information från er handlingsplan. Är det en större insats med flera åtgärder ni utvärderar och följer upp? Enas om vilken eller vilka åtgärder ni följer upp så att ni har samma bild.

Det här vill vi följa upp

skriv här

2/5

Blev effekten som vi tänkt oss?

Exempel kan vara: vi har tagit bort en risk, minskat en risk, fått mer kunskap, arbetar säkrare, har tydligare beslutsvägar, har tydligare kommunikation eller mer delaktighet.

Välj ett svar

Ja

Delvis

Nej

Osäker/vet ej

Utveckla svaret

skriv här

Uppföljning och lärande

Del 2: Snabbuppföljning i vardagen

 För medarbetare

 Från 10 min

Situationer:

- Ska följa upp vad som hänt under dagen, veckan eller under ett möte

Reflektionsfrågor

Dela in er i mindre grupper och reflektera tillsammans. Välj en eller flera reflektionsfrågor.

Guld eller grus

Vad var dagens guldorn?
Vad var dagens grusorn?

Dagens mening

Säg med en mening vad du tar med dig från dagen.

Tack, bra, hjälp mig

Vad är du tacksam för?
Vad har känts bra för dig?
Behöver du någon hjälp?

Hände och kände

Vad hände?
Vad kände du?

Bra och bättre

Vad var bra?
Vad kan göras bättre?

Då och sen

Vad lärde ni er?
Hur kan kunskapen användas framåt?

Grupparbete

Om att få alla att bidra i arbetsmiljöarbetet

Länk till filmen
"Alla behövs i arbetsmiljöarbetet"

Medskick

- 1 Alla behövs i arbetsmiljöarbetet
- 2 Vårda och utveckla samarbetet chef och skyddsombud
- 3 Ta stöd i SAM-verkstan

Tack!

charlotte.wikholm@suntarbetsliv.se

Om Suntarbetsliv

Håll dig uppdaterad

Prenumerera på
suntarbetsliv.se/nyhetsbrev

Följ oss i våra sociala kanaler

